

Številka: 0120-389/2024-2711-2

Datum: 26. 8. 2024

Zadeva: Stališče Komisije Republike Slovenije za medicinsko etiko o odškodninskem predlogu Krvnih bratov

Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije je dne 18. 7. 2024 z dopisom, ki ga je podpisala ga. državna sekretarka Eva Vodnik, dr. med., Komisijo Republike Slovenije za medicinsko etiko (v nadaljevanju: KME RS) zaprosilo, da se opredeli do odškodninskega predloga Krvnih bratov – društva bolnikov z motnjo strjevanja krvi Slovenije (v nadaljevanju: Krvni bratje), v zvezi z okužbo z virusom hepatitisa C s krvnimi pripravki.

KME RS se je na izredni seji 30. 7. 2024 in na redni seji 20. 8. 2024 seznanila s pravnimi in strokovno-medicinskimi okoliščinami ter dejstvi, ki so povezani s predlogom Krvnih bratov in v okviru svojih pristojnosti sprejela naslednje stališče:

Krvni bratje so bili kot hemofiliki v 80. letih z virusom hepatitisa C okuženi s krioprecipitatom ali z drugimi krvnimi pripravki iz plazme, ki so bili takrat na voljo za zaustavljanje krvavitev in preprečevanje krvavitev ob kirurških posegih. Predlagajo, da jim z ozirom na samo okužbo, na prestajanje zdravljenja in njegove sopojuje pripada enkratna odškodnina in dodatna mesečna renta. Določena odškodnina naj bi veljala tudi za njihove svojce, odškodnino pa naj bi prejeli tudi tisti, ki so se z virusom hepatitisa C okužili s transfuzijo krvi. Predlog utemeljujejo z odškodninami, ki so bile priznane hemofilikom, ki so se s krvnimi pripravki okužili z virusom HIV.

KME RS razume prizadetost Krvnih bratov, ker so bili s krvnimi pripravki, od katerih so bili življenjsko odvisni, nevede in v zaupanju v njihovo varnost okuženi z virusom hepatitisa C. Upošteva pa tudi okoliščino, da v stroki povezava med hepatitisom C in krvnimi pripravki takrat ni bila obravnavana, okužbe ni bilo mogoče ugotoviti in proti njej preventivno ukrepati. Za obravnavo hemofilije in drugih prirojenih motenj strjevanja krvi so bili pripravki sicer učinkoviti, hkrati pa se je z njimi prenašal tudi neodkrit in še neugotovljivi virus. Po njegovem odkritju so bile osebe s hemofilijo o okužbi in o možnosti zdravljenja hepatitisa C obveščene in uspešno ozdravljene.

Okužba z virusom hepatitisa C, na katero se v svojem odškodninskem predlogu sklicujejo Krvni bratje, sodi med neželene in nepričakovane posledice zdravljenja. KME RS pripominja, da ima vsako zdravljenje, vsak zdravstveni poseg in vsako zdravilo poleg svojega namena in učinka lahko neželene posledice oziroma sopojuje, ki so pogojeni tudi z vsakokratnimi terapevtskimi potenciali zdravstvene stroke. Raziskovanje in odpravljanje njihovih vzrokov sta tesno povezana z napredkom medicinskih znanosti in učinkovitimi zdravljenji. V primeru hepatitisa C so bili po njegovem odkritju uvedeni rigorozni testi krvi krvodajalcev in postopki virusne

inaktivacije plazemskih pripravkov. Dosledna odprava možne prisotnosti virusa v krvnih pripravkih je ob nadaljnjem razvoju zdravil iz krvi zagotovila varnost in učinkovitost zdravljenja hemofilije in kakovost življenja oseb s hemofilijo. Hepatitis C je že vrsto let, za razliko od okužbe z virusom HIV, povsem ozdravljiva nalezljiva bolezen.

Kljub stalnemu strokovnemu napredku v zdravstvu vzrokov in povzročiteljev vseh bolezni ne poznamo. Veliko od njih je neozdravljivih, vseh pa tudi ni mogoče preprečiti. Ob neželenih posledicah zdravljenj se odškodninski zahtevki tako ali drugače lahko pojavijo na vseh zdravstvenih področjih, neželenih zapletov pa z njimi ni mogoče preprečiti ali zdraviti. Po mnenju KME RS je odškodnine mogoče uveljavljati le v primerih, ko gre za krivdno ravnanje in jasno opredeljeno škodno posledico. V zvezi s predlogom Krvnih bratov pa KME RS meni, da je predlog odškodnine za okužbo potem, ko so bile osebe s hemofilijo učinkovito ozdravljene, tako z enkratnim zneskom kot tudi z dosmrtno rento vred, s stališča zdravstvene in socialne pravičnosti etično vprašljiv.

Iz navedenih okoliščin KME RS odškodninskega predloga Krvnih bratov ne podpira.

dr. Božidar Voljč, dr. med.
predsednik KME RS